

**Обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича
Житомирської обласної ради
Відділ краєзнавства**

К А Л Е Н Д А Р

**знаменних і пам'ятних дат
Житомирщини**

на 2016 рік

**Житомир
2015**

В календарі знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2016 рік, підготовленому обласною універсальною науковою бібліотекою ім. О. Ольжича, надаються відомості про визначні події історичного, культурного та громадського життя нашої області, ювілеї видатних діячів науки, культури, історії, які народилися, проживали і працювали на Житомирщині.

На початку календаря вміщено перелік основних знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2016 рік в хронологічній послідовності. Ряд ювілейних дат супроводжуються письмовими довідками і списками літератури.

В тих випадках, коли до рекомендаційних списків включено календарі знаменних і пам'ятних дат Житомирщини за минулі роки і персональні списки літератури, літературу за цей період слід дивитися в цих матеріалах.

Календар адресований бібліотекарям, культосвітнім працівникам, викладачам, педагогам та всім, хто цікавиться історією рідного краю.

Матеріал підготували:

Укладач

Гол. бібліограф відділу
краєзнавства
Верховська С. Б.

Бібліографічна редакція

Зав. відділу
краєзнавства
Козлова В. Н.

Літературна та текстова
редакція

Гол. бібліотекар відділу
нових бібліотечних
технологій
Врублевська Г. Й.

Відповідальний за випуск
Директор ЖОУНБ
ім. О. Ольжича

Врублевський В. М.

ЗНАМЕННІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ ЖИТОМИРЩИНИ 2016 РОКУ

- 220** років тому затверджено перший герб м. Новограда-Волинського
1796 р.
- 170** років тому затверджено перший герб м. Бердичева
1846 р.
- 165** років Чуднівському спиртзаводу. Тепер ДП «Чуднівський спиртовий завод»
1851 р.
- 160** років тому було споруджено Свято-Михайлівський кафедральний собор в Житомирі
1856 р.
- 150** років Житомирській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. О. Ольжича
1866 р.
- 145** років тому в Коростишеві було засновано паперову фабрику. Тепер ТОВ «АСС-Коростишівська паперова фабрика»
1871 р.
- 130** років Івано-Пільському цукрозаводу. Тепер ПАТ «Івано-Пільський цукровий завод»

1886 р.

105 років Житомирському технологічному коледжу

1911 р.

60 років тому було засновано завод „Електровимірювач” (м. Житомир).
Зараз ПАТ «Електровимірювач»

1956 р.

СІЧЕНЬ

1 100 років від дня народження Кременицького Віктора Олександровича, радянського державного діяча, депутата Верховної Ради УРСР дев'яти скликань, голови Житомирського облвиконкому у 1955-1982 рр.

1.01.1916 - 1.10.1994 рр.

2 175 років від дня народження Рильського Тадея Розеславовича, українського громадського і культурного діяча, батька поета Максима Рильського. Більшу частину життя провів у родовому маєтку в с. Романівка Попільнянського району

2.01.1841 - 7.10.1902 рр.

8 65 років від дня народження Рубан Лялі Данилівни, поетеси, уродженки с. Корнин Попільнянського району

8.01.1951 р.

14 50 років від дня смерті Корольова Сергія Павловича, вченого, конструктора ракетно-космічних систем. Народився в м. Житомирі

12.01.1907 - 14.01.1966 рр.

15 95 років від дня народження Лисиці Михайла Павловича, вченого-фізика, академіка, члена кореспондента АН України. Уродженець с. Високе Брусилівського району

15.01.1921 - 10.01.2012 рр.

26 75 років від дня народження Сича Михайла Семеновича (псевд. Русич), українського поета, перекладача, журналіста, художника. Народився в с. Троковичі Черняхівського району

26.01.1941 - 21.05.2012 рр.

ЛЮТИЙ

8 80 років від дня народження Шищенка Петра Григоровича, доктора географічних наук, професора, члена-кореспондента Академії педагогічних наук України. Уродженець с. Покришів Брусилівського району

8.02.1936 р.

21 60 років від дня народження Жилюка Сергія Івановича, доктора історичних наук, професора. Навчався в Житомирі, у 1995-2000 рр. викладав історію України в Житомирському державному педагогічному університеті ім. І. Франка

21.02.1956 р.

22 65 років від дня народження Медвідя (Медведєва) В'ячеслава Григоровича, письменника, лауреата Національної премії України ім. Т. Г. Шевченка. Уродженець с. Кодня Житомирського району

22.02.1951 р.

23 160 років від дня народження Кудрицького Михайла Петровича, видатного вченого-метеоролога. Уродженець с. Огіївка Ружинського району

23.02.1856 - 27.12.1933 рр.

24 95 років від дня народження Яременка Василя Михайловича, актора, народного артиста України, почесного громадянина м. Житомира. З 1947 по 2006 рр. працював в Житомирському обласному музично-драматичному театрі імені І. А. Кочерги

24.02.1921 – 10.12.2010 рр.

25 145 років від дня народження Лесі Українки, видатної української поетеси і громадської діячки. Народилася в м. Новограді-Волинському

25.02.1871 - 1.08.1913 рр.

28 20 років від дня смерті Кругляка Бориса Абрамовича, вченого-історика, активного дослідника Великої Волині та Поділля, дійсного члена Нью-Йоркської АН. Уродженець м. Житомира

3.05.1934 - 28.02.1996 рр.

БЕРЕЗЕНЬ

8 75 років від дня народження Стецюка Олександра Михайловича, українського композитора, члена НСКУ, заслуженого діяча мистецтв України. Народився в с. Білокоровичі Олевського району. Жив і працював в Житомирі, зокрема диригентом Житомирського обласного музично-драматичного театру імені І. А. Кочерги, а також викладачем музичного училища ім. В. Косенка

8.03.1941 – 29.01.2007 рр.

10 155 років від дня смерті Шевченка Тараса Григоровича, великого українського поета, художника, мислителя. У 1846 р. перебував на Житомирщині у складі етнографічної експедиції

9.03.1814 - 10.03.1861 рр.

17 140 років від дня народження Щербаківського Вадима Михайловича, видатного етнографа і археолога. Уродженець с. Шпичинці Ружинського району

17.03.1876 - 18.01.1957 рр.

25 140 років від дня народження Домбровського Мар'яна (Маріана) Павловича, українського і польського піаніста, педагога. Уродженець м. Житомира

25.03.1876 – 1958 (за ін. джерелами 1957) рр.

29 80 років від дня народження Опанасюка Олексія Євменовича, українського письменника, заслуженого працівника культури України. Народився в с. Дібрівка Брусилівського району

29.03.1936 – 3.06.2011 рр.

КВІТЕНЬ

9 105 років від дня народження Кириченка Степана Андрійовича,
народного художника УРСР. Уродженець смт Чоповичі Малинського району

9.04.1911 – 30.04.1988 рр.

17 75 років від дня народження Вітрика Олександра Павловича,
українського скульптора, члена НСХУ, заслуженого художника України.
Жив і працював в м. Житомирі

17.04.1941 – 11.01.2008 рр.

23 150 років від дня заснування Житомирської обласної універсальної
наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича

23.04.1866 р.

25 105 років від дня народження Дарчука Остапа Йосиповича,
українського співака, професора, заслуженого діяча мистецтв України.
Уродженець м. Бердичева

25.04.1911 - 21.08.1999 рр.

26 30 років від дня аварії на Чорнобильській АЕС

26.04.1986 р.

ТРАВЕНЬ

2 140 років від дня народження Ленчевського Леоніда Софроневича,
священника, дослідника-краєзнавця Ружинщини

2.05.1876 - 2.09.1962 рр.

- 3** 155 років від дня народження Штеренберга Лева Яковича, видатного вченого-етнографа, уродженця м. Житомира
- 3.05.1861 - 14.08.1927 рр.
- 3** 225 років від дня народження і 150 років від дня смерті Генріха Ржевуського, польського письменника. Засновник Чуднівського спиртзаводу
- 5.05.1791 – 28.02.1866 рр.
- 5** 100 років від дня смерті Гончаренка Агапія (Гумницького Андрія Онуфрійовича), священника-революціонера, письменника і друкаря, першого перекладача творів Т. Г. Шевченка англійською мовою. Уродженець с. Криве Попільнянського району
- 31.08.1832 - 5.05.1916 рр.
- 9** 15 років від дня смерті Журавського Анатолія Федоровича, українського прозаїка і поета, літературознавця, заслуженого журналіста України. Уродженець с. Барашівка Житомирського району
- 4.04.1952 - 9.05.2001 рр.
- 10** 80 років від дня смерті Богораза Володимира Германовича (В. Г. Тан, Н. А. Тан), етнографа, письменника, громадського діяча. Народився в м. Овручі
- 27.04.1865 - 10.05.1936 рр.
- 13** 100 років від дня смерті Шолом-Алейхема (Рабиновича Шолома Нухимовича), видатного єврейського прозаїка і драматурга. В 80-90 рр. 19 ст. перебував в Житомирі, Бердичеві
- 2.03.1859-13.05.1916 рр.

15 35 років від дня смерті Тараса Бульби-Боровця, діяча українського повстанського руху, засновника УПА «Поліська Січ», голови Олевської Народної республіки часів Другої світової війни

9.03.1908 - 15.05.1981 рр.

20 125 років від дня народження Нікуліна Лева Веніаміновича (Лев Володимирович Ольконицький), російського письменника, поета, драматурга і журналіста. Народився в м. Житомирі

20.05.1891 - 9.03.1967 рр.

30 190 років від дня народження Сераковського Зигмунда (Сигізмунда), (псевдонім Доленго), діяча польського, російського та литовського визвольного руху. Прозаїк, публіцист. Закінчив Житомирську першу чоловічу гімназію

30.05.1826 - 27.06.1863 рр.

ЧЕРВЕНЬ

11 155 років від дня народження Заремби Сигізмунда Владиславовича, композитора і піаніста, уродженця м. Житомира

11.06.1861 - 27.11.1915 рр.

14 85 років від дня смерті Липинського В'ячеслава (Вацлава) Казимировича, видатного українського історика, політолога, мислителя, публіциста. Навчався в Житомирській першій чоловічій гімназії

18.04.1882 - 14.06.1931 рр.

22 75 років тому почалася німецько-радянська війна

22.06.1941 р.

25 75 років від дня народження Ткаченка Григорія Макаровича,
журналіста, письменника. Уродженець с. Покришів Брусилівського району

25.06. 1941 – 6.05.2014 рр.

29 75 років від дня смерті Падеревського Ігнація Яна, польського піаніста,
композитора, політичного діяча. Дитячі роки провів в селі поблизу Чуднова.
Приїздив до батьків в Житомир

18.11.1860 - 29.06.1941 рр.

ЛИПЕНЬ

1 120 років Житомирському лікєро-горілчаному заводу, тепер ДП
«Житомирський лікєро-горілчаний завод»

1.07.1896 р.

1 60 років від дня народження Гудзя Юрія Петровича (Юрка Гудзя),
прозаїка, есеїста. Уродженець с. Миколаївка Ємільчинського району.
Дитинство пройшло у с. Немильня Новоград-Волинського району.
Похований там же

1.07.1956 - 20.02.2002 рр.

3 65 років від дня смерті Тадеуша Боровського, польського письменника,
публіциста, критика. Народився в м. Житомирі

12.11.1922 - 3.07.1951 рр.

8 140 років від дня народження Арциховського Володимира
Мартиновича, видатного біолога. Уродженець м. Житомира

8.07.1876 - 13.06.1931 рр.

9 120 років від дня народження і 90 років від дня смерті Кудрицького Павла Михайловича, українського актора і режисера. Уродженець м. Коростишева

9.07.1896 - 22.07.1926 рр.

10 140 років від дня народження Садовського Івана Івановича, українського актора, народного артиста України. Народився в м. Житомирі

10.07.1876 - 1.04.1948 рр.

17 170 років від дня народження Миклухо-Маклая Миколи Миколайовича, всесвітньо відомого вченого-антрополога, етнографа, мандрівника. Двічі (1886, 1887 рр.) перебував у маєтку матері в м. Малині, вивчав побут, традиції та звичаї поліщуків

17.07.1846 - 14.04.1888 рр.

20 105 років від дня народження Кучера Василя Степановича, українського письменника. Уродженець с. Любимівка Андрушівського району

20.07.1911 - 18.04.1967 рр.

21 95 років від дня народження Бориса Олександрів (справжнє прізвище Грибінський), поета української діаспори повоєнної доби. Народився в смт Ружин

21.07.1921 - 21.12.1979 рр.

26 135 років від дня народження Штеренберга Давида Петровича, видатного живописця і графіка. Уродженець м. Житомира

26.07.1881 - 1.05.1948 рр.

СЕРПЕНЬ

25 років від Дня проголошення Незалежності України

24.08.1991 р.

1 75 років з дня загибелі Гельмонда Самуїла Ізраїльовича, поета.

Народився в смт Володарськ-Волинський

1.01.1907 - серпень 1941 рр.

1 110 років від дня народження Перельмана Натана Юхимовича,
музиканта і педагога, професора Санкт-Петербурзької консерваторії.

Уродженець м. Житомира

1.08.1906 - 18.02.2002 рр.

2 90 років від дня народження Нестеренка Володимира Павловича,
українського актора, народного артиста України. У 1950 – 1995 рр. працював
у Житомирському обласному музично-драматичному театрі ім. І. Кочерги

2.08.1926 – 30.05. 2009 рр.

6 130 років від дня народження Бондарчука Степана Корнійовича,
українського актора і режисера, одного із засновників «Незалежного театру»
в Житомирі (1921-1922). Уродженець с. Кодня Житомирського району

6.08.1886 - 30.11.1970 рр.

29 170 років від дня народження Клосовського Олександра Вікентійовича,
вітчизняного метеоролога, геофізика. Уродженець м. Житомира

29.08.1846 - 13.04.1917 рр.

30 75 років від дня загибелі Миколи Сціборського, діяча українського націоналістичного руху і публіциста. Уродженець м. Житомира

28.03.1897 - 30.08.1941 рр.

ВЕРЕСЕНЬ

145 років тому засновано Малинську паперову фабрику. З 2010 року ПАТ «Малинська паперова фабрика-Вайдманн»

1871 р.

22 50 років від дня смерті Векслера Володимира Йосиповича, видатного вченого-фізика. Народився в Житомирі

4. 03. 1907 - 22.09.1966 рр.

21 80 років від дня народження Макаренка Олексія Дмитровича, українського художника, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Народився в смт Брусилів

21. 09. 1936 – 2.05. 2005рр.

24 90 років від дня народження Курильчука Миколи Михайловича, українського письменника. Народився на хуторі Перебуж біля с. Джерело Олевського району

24.09.1926 – 2004 рр.

ЖОВТЕНЬ

55 років тому став до дії Житомирський льонокомбінат, тепер ТОВ «Торговий дім «Житомирський льонокомбінат»

1961 р.

6 135 років від дня народження Кочерги Івана Антоновича, видатного українського драматурга. З 1914 по 1934 рр. жив і працював в Житомирі

6.10.1881 - 29.12.1952 рр.

7 75 років від дня народження Яненка Миколи Михайловича, українського дитячого письменника. Уродженець смт Попільня

7.10.1941 р.

10 50 років від дня смерті Морозової Вероніки Януарівни (Гладка Вероніка Януарівна), української поетеси, перекладачки творів Дж. Лондона на українську мову. Уродженка м. Андрушівка

25.07.1890 - 10.10.1966 рр.

13 70 років від дня народження Цепкової Галини Василівни, поетеси. Живе і працює в Коростені

13.10.1946 р.

15 120 років від дня народження Ковжуна Павла Максимовича (псевд. Марія Пінковська), українського художника-графіка, мистецтвознавця. Уродженець с. Костюшки, тепер Велика Фосня Овруцького району

15.10.1896 - 15.05.1939 рр.

ЛИСТОПАД

120 років Житомирській водолікарні (тепер Обласний лікувальний центр вертебрології та реабілітації)

1896 р.

4 100 років від дня народження Окийченка Данила (Вознюк Яків Олександрович), українського письменника. Уродженець с. Андріївці Ємільчинського району

4.11.1916 - 2003 рр.(2001 ?)

6 90 років від дня народження Клименка Михайла Даниловича українського поета, лауреата Всеукраїнської премії ім. І. Огієнка. Уродженець с. Левків Житомирського району

6.11.1926 – 5.02.1998 рр.

7 185 років від дня народження Совінського Леонарда, польського поета, перекладача творів Кобзаря польською мовою. Народився в с. Березівка Любарського району

7.11.1831 - 23.12.1887 рр.

12 80 років від дня народження Миколи Федоровича Сингаївського, українського поета, автора пісні «Чорнобривці». Уродженець с. Шатрище Коростенського району

12.11.1936 – 22.02. 2013 рр.

13 75 років від дня народження Данчука Леоніда Івановича, українського режисера, театрознавця, заслуженого діяча мистецтва України, народного артиста України. З 1981 по 2005 рр. працював директором Житомирського академічного українського музично-драматичного театру ім. І. Кочерги

13.11.1941р.

13 180 років від дня народження Ярослава Домбровського, політика, військового діяча, генерала Паризької комуни. Народився в Житомирі

13.11.1836 - 23.05.1871 pp.

21 95 років Базарської трагедії. Червоні котовці під с. Базар Народицького району розстріляли 359 полонених вояків Повстанської Армії генерал-хорунжого Юрія Тютюнника

21.11.1921 p.

23 120 років від дня народження Косенка Віктора Степановича, українського композитора, піаніста. Працював викладачем у музичному технікумі в Житомирі (1919 – 1928 pp.), пізніше – директором Житомирського музичного училища (з 1938р. імені В. Косенка)

23.11.1896 - 3.10.1938 pp.

25 125 років від дня народження Кліма Лаврентійовича Поліщука, українського письменника, художника. Народився в с. Краснопілль Чуднівського району. Загинув на Соловках в 1937 р.

25.11.1891 – 3.11.1937 pp.

25 60 років з дня смерті Довженка Олександра Петровича, видатного кінорежисера, кінодраматурга, прозаїка. Жив і працював на Житомирщині (1914 – 1917; 1919 – 1920 pp.)

10. 09.1894 - 25.11.1956 pp.

ГРУДЕНЬ

30 років муніципальній академічній хоровій капелі «Орея»

1986 p.

1 70 років від дня народження Шкляра Геннадія Макаровича,
українського прозаїка і публіциста, лауреата премії імені Л. Українки.
Народився і помер у смт Ружин

1.12.1946 - 9.06.2011 рр.

9 75 років з дня смерті Томіліна Віктора Костянтиновича, композитора.
Уродженець м. Бердичева

15.05.1908 - 9.12.1941 рр.

12 120 років від дня народження Кіпніса Ісаака Нухимовича, єврейського
прозаїка, перекладача. Уродженець с. Словечне Овруцького району

12.12.1896 - 16.04.1974 рр.

25 95 років з дня смерті Короленка Володимира Галактіоновича,
українського і російського письменника, журналіста, публіциста,
громадського діяча, уродженця м. Житомира

27.07.1853 - 25.12.1921 рр.

29 110 років від дня народження Капустинського Анатолія Федоровича,
видатного хіміка, члена-кореспондента АН СРСР, професора. Народився в
Житомирі

29.12.1906 - 26.08.1960 рр.

30 100 років з дня смерті Сулержицького Леопольда Антоновича,
російського громадського і театрального діяча, режисера, літератора.
Уродженець м. Житомира

27.09.1872 - 17.12.1916 рр.

31 105 років від дня народження Фалікмана Іхіла Шмулевича, єврейського письменника. Народився в м. Любарі

31.12.1911 - 1.05.1977 рр.

26 січня
75 років від дня народження
Сича Михайла Семеновича,
українського поета, журналіста і живописця
26.01.1941 – 21.05.2012

Михайло Семенович Сич (справжнє ім'я Русич М. С.) родом із давнього козацького села Троковичі Черняхівського району. Майбутній поет з'явився на світ у важкий 1941 рік, коли нацисти окупували Троковичі. Мати не хотіла реєструвати цей факт в управі, метричне свідоцтво виписували після війни, додавши майже рік.

Михайло закінчив Троковицьку середню школу із срібною медаллю, філологічний факультет Житомирського педінституту з відзнакою. Вчителював, служив в армії, працював на Полтавщині. 15 років віддав журналістиці – від кореспондента до відповідального секретаря обласної газети «Радянська Житомирщина».

Михайло Семенович Сич – автор багатьох поетичних збірок «Березовий вир» (1968), «Вербове полум'я» (1971), «Весняні багаття» (1975), «Яблунева дорога» (1979 р), «Житнє сонце» (1983), «Крило «Ікара» (1988), «Годинник на долоні» (1990), виданих у Києві, драматичної поеми «Чорний лелека» (2005), низки поетичних перекладів, зокрема й «Вибраного» Роберта Фроста, кількох не видрукованих книг поезій, поем, гумору та гротеску, поетичних сюжетів із життя Тараса Шевченка, публікацій, що друкувались у періодичній пресі, альманахах та журналах. Окремі вірші перекладалися російською, адигейською та болгарською мовами.

2006-2007 рр. побачили світ ще дві збірки – «Валюта любові», книга перша і книга друга, в яких після тривалого мовчання поет виплескує в рядки повні болісної енергії свої сумніви та пошуки сенсу життя в бурхливому сьогоденні.

Схвильоване філософсько-поетичне осмислення людських тривог, постатей одвічних трудівників землі – хліборобів – ось основні напрямки поетичної творчості Михайла Сича.

Але, мабуть, одиниці знають Михайла Сича як художника: натюрморти, пейзажі, портрети, автопортрети становлять творчий доробок. Перша виставка пейзажів та натюрмортів відбулась на початку 80-х у редакції газети «Радянська Житомирщина», друга – в 1999 році в Житомирській обласній науковій бібліотеці, на якій було представлено більше тридцяти полотен митця. Критика відзначала оригінальний колорит і поетичну силу робіт, поетичність поліських пейзажів.

Своє 60-річчя Михайло Сич відзначив третьою виставкою художніх робіт і графіки «Сторожа барвінку», яка була складовою частиною творчого вечору митця. А в 2006 році в Житомирському обласному літературному музеї відбулася виставка картин «Перегуки і відлуння», присвячена його 65-річному ювілею.

Творче життя Михайла Сича засвідчує, що одразу дві музи – поетична і живопису десятиліттями дарували фантазії, талант, натхнення наполегливому і працювитуму щедро обдарованому землякові.

Література:

Сич М. Котигорошко або «Душа моя єсть верба» : [роман у віршах] / М. Сич. – Житомир : ПП «Рута», 2012. – 236 с.

Сич М. Валюта любові : кн. друга : Золотий луг : поеми, цикли віршів / М. Сич – Житомир : Видавець М. Пасічник, 2007. – 72 с.

Сич М. Валюта любові : (Довге мовчання – 1) : поеми / М. Сич. – Житомир : Косенко, 2006. – 55 с.

Русич (Сич) М. Гніздо жар-птиці : драматична поема / М. Русич // Тет-А-Тетерів : літ. альманах. – Житомир, 2007. – Кн. 1. – С. 144-164.

Русич (Сич) М. С. Чорний лелека : драматична поема з часів гайдамаччини / М. Русич. – Житомир : Полісся, 2004. – 64 с.

Сич М. С. Годинник на долоні : поезії / М. Сич. – К. : Рад. письменник, 1990. – 142 с.

Перегуки і відлуння : Живопис Михайла Сича : [каталог] / Вступ. сл. В. Єремєєв. Житомир. обл. упр. к-ри ; Житомир. обл. літ. музей. – Житомир, 2006. – [12 с.]

Лецькін М. «Яблуневих доріг» окриленість : Михайлові Сичу – 60 : // Лецькін М. «Я інших не сповідую знамен!» / М. Лецькін. – Житомир, 2004. – С. 97-98.

Лісовський Б. «Годинник тихо йде в моїй долоні...» : поету і художнику Михайлу Сичу – 65 / Б. Лісовський // Вільне слово. – 2006. – 28 лют.

Славінський Б. «Годинник тихо йде в моїй долоні, це значить, не кінчається життя...» : [в актовому залі обласної наукової універсальної бібліотеки відбувся творчий вечір, присвячений 65-літньому ювілею відомого поета Михайла Сича] / Б. Славінський // Житомирщина. – 2006. – 2 лют.

Гутовський Ю. Душа художника й поета : [в обласній універсальній науковій бібліотеці відбувся творчий вечір і було відкрито персональну виставку живопису і графіки «Сторожа барвінку» поета і художника М. Сича, присвячені його 60-річчю] / Ю. Гутовський // Житомирщина. – 2001. – 10 лют.

Сльота І. Три знайомства з Михайлом Сичем : До 60-літнього ювілею поета / І. Сльота // Місто. – 2001. – 11 лют.

Мамот при багатті: друга персональна виставка живопису поета Михайла Сича / Житомир. обл. наук. б-ка ; Житомир. Фонд культури, Житомир. від. Спілки письменників України. – Житомир, 1999. – 5 с.

Сич (Русич) Михайло Семенович // Сучасні письменники України : біобібліогр. довід. – Біла Церква, 2012. – С. 406.

Сич (Русич) М. С. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 202-210.

Сич (Русич) Михайло Семенович // Довідник Житомирської обласної організації НСПУ з орнаментами історії. – Житомир, 2005. – С. 11.

Сич Михайло Семенович // Шинкарук В. Літературна Житомирщина : бібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 96.

Сич Михайло Семенович // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2011 рік. – Житомир, 2010. – С. 20-23.

23 лютого

65 років від дня народження

Медвідя В'ячеслава Григоровича,

українського прозаїка, есеїста

23.02.1951

Відомий сучасний письменник Медвідь (спр. прізвище Медведєв) В'ячеслав Григорович народився в селі Кодня Житомирського району в сім'ї службовців. Старшокласником впевнено торував творчу стежину на шпальтах житомирської районної газети. Перші літературні спроби, етюди, замальовки (середина 60-х років) привертала увагу наполегливим тяжінням до невигаданих подробиць і деталей, які певною мірою визначали внутрішню сутність персонажів, подій, явищ. Писав про людей, прагнучи неодмінно хоч якоюсь ризикою відтворити особливості сільських традицій, звичаїв, обрядів, захоплювався майстрами народної творчості, умільцями, прагнув зберегти найхарактерніші висловлювання в їх недоторканій красі.

Після закінчення у 1968 році середньої школи із срібною медаллю їде до Києва і складає іспити на відділення філології Київського держуніверситету. Не набравши потрібних балів подає документи до Київського інституту культури, куди його зараховують на бібліотечний факультет, відділення масових та наукових бібліотек. Після закінчення навчання В'ячеслав Медвідь їде за направленням до Ужгорода, де працює методистом у Закарпатській обласній бібліотеці для дітей. Потім служба у збройних силах. З армії повернувся в Ужгород, а вже в 1975 році повертається до Києва, працює в різних бібліотеках міста, у мережі книготоргу, видавництві «Дніпро». З 1988 року – на творчій роботі.

У 1981 році в Києві виходить книжка новел «Розмова». Ужгородський період став для молодого письменника певним європейським вишколом: багатомовність закарпатського краю, екзотична природа, архітектура. Однак

з часом новелістичне мислення переходить до спроби опанування епічним романтичним жанром. До книжки прози «Заманка» (1984) деякі критики поставилися вороже, не сприйняли лексики і стилістики автора. Сильний вплив на формування творчої свідомості справила мати Ірина, яка в його творах часто постає не лише як образ, але й як мовленнєво-світоглядний символ. У творах В'ячеслава Медвідя ми бачимо реальний, реалістичний побут, але значно «спресований» оригінальною стилістикою.

Пануюча теоретична доктрина не хотіла приймати такої стилістики. Аж ось з'являються «Таємне сватання» (1987), «Збирачі каміння» (1989), «Льох» (2000) і, нарешті, «Кров по соломі» (2002). Часи змінилися і В'ячеслава Медвідя стали порівнювати з М. Прустом, Джойсом і Фолкнером. В. Медвідь відходить від традиційного реалістичного письма й експериментує у сфері стилістики і моделювання філософських медитацій, у яких буденність і звичайна людина постають на тлі всесвітніх вимірів.

Роман «Льох» – є експериментаторським, який жанрово не співпадає з класичним уявленням про роман. Автор, послуговуючись побутовими деталями, мовною імітацією, майстерними портретними штрихами розгортає алегорію потаємного в людському єстві. За формою роман є самотнім художнім дослідженням загадкових граней людської душі. На сьогодні «Льох» є не лише одним із кращих у доробку письменника, а й одним із знакових серед творів нової генерації.

З початку 90-х років В'ячеслав радує філософською есеїстикою та глибокими спостереженнями у мемуаристиці, але й тут він залишається вірним своїй манері письма. Найпомітнішою есеїстичною публікацією можна назвати «Філософію страху або ж проклятий народ: щоденники» (Українські проблеми, 1994-1995). Захоплення есеїстикою не минуло безслідно. На відміну від попередніх творів, герої роману «Кров по соломі» ведуть ідеологічні дискусії, розмірковуючи над світоглядною та політичною проблематикою. Зміст твору присвячений рідному селу автора Кодні: його менталітету і жителям. В романі багато сюжетних побудов, сюжетних доль.

Роман тільки на перший погляд сприймається як велетенський безсюжетний масив. Описані події єднаються в один твір внутрішньою політикою мовлення. По суті, мова є головним персонажем роману. Сенса твору розкривається через розмову персонажів. Герої В'ячеслава Медвідя виступають носіями колективного досвіду, який завжди присутній у живій мові народу. Прочитавши роман, читач насамкінець одержує міркування про розкриті підземелля історії, тобто про ту правду, яка завжди єдина і без якої неможливі ніякі подальші українські історія та філософія.

Роман народжувався протягом 10 років. «Я прославив своє село на Житомирщині, – сказав В'ячеслав Медвідь 4 березня 2003 р. на зустрічі із студентами-філологами Житомирського педагогічного університету. – Прославлю і в усьому світі». За роман письменник одержав Державну премію ім. Т. Г. Шевченка.

Творчість В'ячеслава Медвідя відносять до елітарної немасової літератури. Незвична авангардна форма, відмова від загальноприйнятих мовних норм потребує від читача більшої поглибленості і замисленості. Але справжній читач сам оцінить самотність, новаторство і оригінальність його творчості. Окремі його твори перекладалися іспанською, литовською, російською та чеською мовами.

Література:

Медвідь В. Г. Без гніву і пристрасті : есеї, мемуари, щоденники / В. Медвідь. – К. : Грані-Т, 2009. – 398 с.

Медвідь В. Г. Збирачі каміння / В. Медвідь. – К. : Україна, 2006. – 864 с. – (Бібліотека Шеченківського комітету).

Медвідь В. Г. Лови : вибрані твори / В. Медвідь. – Л. : Піраміда, 2005. – 210 с.

Медвідь В. Г. Harry nation або Сповідання архітектури / В. Г. Медвідь. – К. : Неопалима купина, 2002. – 48 с. – (Б-ка журн. «Неопалима купина»).

Приватна колекція : вибрана українська проза та есеїстика кінця 20 ст. / авт. проект В. Габора. – Л. : ЛА «Піраміда», 2002. – 628 с.

В збірнику вміщено роман В. Медвідя «Льох», оповідання «Галерник і наглядач» та есе «Мій маленький Париж»

Медвідь В. Г. Кров по соломі : роман / В. Медвідь. – Львів : «Кальварія», 2001. – 400 с.

Медвідь В. Г. Pro domo sua : щоденники, есе / В. Медвідь. – К. : Укр. письменник, 1999. – 223 с.

Медвідь В. Що нам, українцям, випало зробити... : сьогодні в гостях у «ГУ» – відомий український прозаїк В. Медвідь / Розмову вів В. Югов // Голос України. – 2005. – 12 берез. – С. 11. – (Культура).

Лауреатів названо // Літ. Україна. – 2003. – №11. — С. 1.

Медвідь В'ячеслав Григорович // Сучасні письменники України : біобібліогр. довід. – Біла Церква, 2012. – С. 286.

Медвідь В. Г. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 122.

Медвідь В., прозаїк, есеїст // Письменники України : біобібліогр. довідник. – К., 2006. – С. 259.

Медвідь (Медведев) В'ячеслав Григорович // Шинкарук В. Літературна Житомирщина : біобібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 56-60.

Медвідь В. Г. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 рік : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 18-21.

29 березня
80 років від дня народження
Опанасюка Олексія Євменовича,
українського письменника
29.03.1936 р. – 03.06.2011

Народився Олексій Євменович в селі Дубрівка Брусилівського району 29 березня 1936 року в селянській родині. Закінчував Дубрівську початкову, Хомутецьку семирічну, Брусилівську середню школи. Дописувати до місцевої газети почав ще з 5-го класу, за що як сількор був премійований бібліотечкою, де були «Кобзар» та інші книги. Літературне життя починав етюдами, новелками, оповідками, які друкувались у збірнику «Щасливої дороги» (з передмовою М. Рильського), у журналах «Зміна», «Дніпро», «Вітчизна». Його як новеліста запримітили ще М. Рильський, О. Гончар, Б. Тен. Все це визначило подальший характер його творчості. Новелістичний струмінь живить оповідь збірок «Жита» (1966), «В'язанка» (1969), «Пристані на Уборті» (1978), а також повістей «Кров і фата» (1967), «Копище» (1975) та ін.

О. Є. Опанасюка завідував сільським клубом в рідному селі, був обраний секретарем Брусилівського райкому комсомолу, в 1957 році перейшов на роботу до редакції місцевої газети «Колгоспна правда». Потім – літ працівник обласної газети «Радянська Житомирщина», редактор районної газети «Зоря комунізму», обласної «Комсомольська зірка», начальник редакційно-видавничого відділу Житомирського облполіграфвидаву.

З 1980 року беззмінно очолював письменницький осередок у Житомирі аж до 2003 року, виконуючи обов'язки голови Житомирської обласної організації Спілки письменників України. Окрім цього мав ряд громадських доручень – член Української Ради Миру, заступник голови Всеукраїнського

товариства Івана Огієнка і обласної ради Конгресу Української інтелігенції, кілька років був курінним отаманом Житомирського Козацького коша.

Завдяки йому народилася картинна галерея «Пам'яті спалених сіл» у с. Копище Олевського району, пам'ятник Тарасу Шевченку в Кодні під Житомиром і пам'ятна стела Івану Огієнкові в Брусиліві. О. Є. Опанасюк є «хрещеним батьком» початку проведення Всеукраїнського літературно-мистецького свята «Романівська весна» в музеї-садибі Рильських у Романівці Попільнянського району. Був причетний до увічнення пам'яті Джозефа Конрада, Івана Кочерги, Бориса Тена, Олега Ольжича.

За його активного сприяння і участі відкрито перший в Україні пам'ятник жертвам масових більшовицьких репресій «Криниця совісті» у селі Велика Цвіля Ємільчинського району, жертвам голодомору у селі Іванківцях Бердичівського району.

Титанічних зусиль доклав письменник до того, щоб повернути в Україну ім'я нашого земляка Івана Огієнка, заснувати в 1994 році Всеукраїнську премію імені Огієнка в галузі літератури, мистецтва, державотворення, лауреатами якої стало вже чимало видатних особистостей України та зарубіжних діячів.

О. Є. Опанасюк стояв біля витоків народження обласного товариства української мови «Просвіта».

Окреме місце в публіцистиці О. Є. Опанасюка займають статті з літературного краєзнавства Житомирщини, перебування видатних митців на Поліській землі.

Художня творчість письменника тяжіє до новелістики. Вона будується на документальних матеріалах. Житомирщина з її містечками, селами, вулицями, водоймами, урочищами і, звичайно ж, людьми постає із сторінок його творів. Його творчість іде від життя, від пережитого і баченого, він пише лише про те, що хвилює, і найбільше про рідне Полісся – ту землю та людей, з якими зводило життя, чіїми думами і ділами жив.

Дитиною спізнавши війну, в якій згоріла рідна оселя, письменник відводить цій темі багато місця в своїй творчості.

Цій темі присвячені книги «Копище» (1975), «Кров і Фата» (1967), «Спитай у беріз при долині» (1986), «Четверо вийшли в дорогу» (1979), «Жайворонова кладка» (1985).

О. Опанасюк – це письменник, що долею покликаний зробити історико-літературний епос про значущі і маловідомі події з життя поліщуків, що близькі для нього за місцем і часом. Повість «Живий біль або зникали у відомому напрямку» (1990) – це твір у монологах на документальній основі. Повість присвячена трагічним сторінкам історії України – голоду 1933 р. і репресіям 1937 р. та післявоєнним рокам на Житомирщині. Повість О. Є. Опанасюка збагачує джерельну базу досліджень голодомору. Оpubліковані спогади доповнюють цей період історії України 30-х років, проливають світло на історичні сторінки цього періоду в нашій області.

Твір «Трійця з передпілля Києва» (1999р.) написаний у формі есея і присвячений життєвим та мистецьким шляхам трьох велетнів українського духу, які зросли на Київсько-Волинській землі – І. Огієнка, М. Рильського та Б. Тена. Олексій Опанасюк показує, як перепліталися ці шляхи, як підтримували один одного світочі національної ідеї у важких випробуваннях 20 століття.

Книжка письменника «Чи затишно пані провінції в Житомирі» (2000р.) – явище непересічне в багатьох аспектах. Тут зібрано публіцистику автора різних років, а також мовою документів, протоколів, рішень, постанов, листів відображено творче життя Житомирської обласної письменницької організації за 35 років її існування та її невтомного керівника Олексія Опанасюка. Окрім питань суто літературних, в книзі чільне місце займають проблеми культури, політики, ідеології, українського державотворення.

В 1993 році О. Опанасюк повертається до редакційної діяльності. Під його керівництвом виходять поетичний та прозовий альманахи «Косень»,

літературно-мистецький журнал під такою ж назвою. Очолуваний ним журнал веде ґрунтовну масову роботу, організовує виставки, представлення кращого активу митців України, молодих і вже відомих художників, майстрів народних промислів, митців витинанок та ін., пропагує українське шістдесятництво, житомирську прозову школу на чолі з Валерієм Шевчуком.

В останні роки життя з-під його пера вийшли книжки «Січ Тараса Бульби в Олевську» (2008), «Живий біль, або Зникали у відомому напрямку» (2008), «Іван Огієнко та літописний Воздвижень з його окресами» (2011).

Олексій Опанасюк був удостоєний звання заслуженого працівника культури України (2002), нагороджений Грамотою Верховної Ради України, орденом архистратига Михаїла. Він лауреат Всеукраїнської премії імені Івана Огієнка (1997).

Помер письменник 3 червня 2011 р.

Пам'ять про подвижника поліського духу, талановитого письменника живе в серцях земляків. В Брусиліві, почесним громадянином якого він був, встановлено пам'ятник письменнику.

Література:

Опанасюк О. Є. Іван Огієнко та літописний Воздвижень з його окресами : у спогадах, документах, оповіданнях, версіях / Олексій Опанасюк. – Житомир : Пасічник М. П., 2011. – 224 с.

Опанасюк О. Є. Живий біль, або Зникали у відомому напрямку : повість у монологах / Олексій Опанасюк ; автор передм. Концевич Є. В. – Житомир : Пасічник М. П., 2008. – 210 с. – (Б-ка журн. «Косень»).

Опанасюк О. Є. Січ Тараса Бульби в Олевську ; Війна і Фата : повісті : в спогадах, документах, свідченнях / Олексій Опанасюк. – Житомир : Пасічник М. П., 2008. – 435 с.

Рец. Лецкін М. О. Щоб прихилити небо до подвигу (Січ Тараса Бульби в Олевську) / Михайло Лецкін // Пройтися по лезу часу (Житомирщина в письменницькому вимірі). – Житомир, 2010. – С. 78-83.

Архипенко М. Згадали Олексія Опанасюка / М. Архипенко // Житомирщина. – 2013. – 11 червн. – С. 10.

Лецькін М. О. З глибоких і чистих витоків : [літ. критика] / Михайло Лецькін. – Житомир : Едил, 2006. – 220 с.

Про О. Опанасюка : С. 106-112.

Опанасюк О. Є. // Письменники Житомирщини : кн.. 1. – Житомир, 2010. – С. 98-109.

Опанасюк Олексій Євменович // Письменники України : біобібліогр. довід. – К., 2006. – С. 299.

З роду житичів : Олексію Опанасюку – 70 : покажч. літератури / авт. передм. А. Погрібний, Л. Бондарчук, Ю. Мушкетик; упоряд. С. Верховська, В. Козлова. – Житомир : Волинь, 2006. – 20 с. : фото.

Покажчик містить повний перелік творів О. Опанасюка та літератури про його творчість та діяльність, що вийшли до 2006 року.

Опанасюк О. Є. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 р. : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 24-28.

23 квітня

150 років від дня заснування

**Житомирської обласної універсальної наукової
бібліотеки імені Олега Ольжича**

23.04.1866

Житомирська обласна бібліотека офіційно відкрита 23(10) квітня 1866 року. Це одна з найстаріших бібліотек Волині і перша масова бібліотека на Житомирщині.

Тоді фонди її складались в основному з книжок релігійно-богословського змісту і складали 2 223 назви. Бібліотекою керував розпорядчий комітет, підпорядкований губернаторові. Сама бібліотека містилася у флігелі будинку губернатора. Вона утримувалася платою за користування книгами. Це обмежувало доступ широких кіл населення міста до користування літературою. Кількість читачів становила лише 191.

В 1897 році для бібліотеки збудовано спеціальне приміщення на 25 тисяч томів. Тепер в цьому будинку знаходиться обласна бібліотека для дітей.

За 150 років існування бібліотека перетворилась у справжній центр культурного життя на Житомирщині. Тут у 20-х – 30-х роках працювала літературна група, якою керували видатний український драматург Іван Антонович Кочерга і талановитий журналіст та прозаїк Остап Якович Демчук.

Багато праці доклав до розвитку бібліотеки один з її довоєнних директорів Андрій Антонович Карський, пристрасний книголюб і здібний організатор.

Рік у рік зростали книжкові фонди бібліотеки: в 1941 р. – понад 120 тисяч томів літератури з різних галузей знань, якими користувалось 7500 постійних читачів.

Під час тимчасової нацистської окупації міста гітлерівські варвари знищили книги соціально-економічного профілю, пограбували цінні старовинні видання. Та вже в перші роки після визволення Житомира бібліотечний фонд швидко поповнювався. В післявоєнний час в бібліотеці побували Максим Рильський, Андрій Малишко та інші відомі українські письменники.

З 1937 р. бібліотека є обласним методичним центром. Вона надає необхідну допомогу і консультації усім бібліотекам області.

У 1979 році наукова бібліотека справила новосілля в п'ятиповерховому будинку по вул. Енгельса (тепер Новий Бульвар).

Сьогодні в бібліотеці створено всі умови для плідної роботи з книгою та змістовного відпочинку. Тут функціонує 15 структурних підрозділів. До послуг користувачів читальні зали: універсальний і періодичних видань; спеціалізовані відділи: мистецтва, літератури іноземними мовами, виробничої літератури, краєзнавства, відділ наукової інформації та бібліографії, абонементу, нових бібліотечних технологій.

Загальний книжковий фонд бібліотеки складає 517 тисяч примірників друкованих видань. Передплачується близько 500 назв газет, журналів. Цим багатством користується більше 27 тисяч користувачів, яким протягом року видається понад 600 тисяч примірників літератури.

З часу проголошення України самостійною державою книжкові фонди бібліотеки поповнилися літературою, що довгі часи не була доступною для широкого кола читачів. Це книги українських істориків, художні твори письменників української діаспори, поповнилися фонди і краєзнавчою літературою.

Сьогоднішня бібліотека – це територія інтелектуальної комунікації. Тут проводиться багатогранна масова робота, регулярно оформлюються книжкові виставки, стенди, відбуваються зустрічі з письменниками-земляками, зустрічі за інтересами. В фойє бібліотеки постійно експонуються

картини живопису і графіки місцевих художників, стенди літературного музею, присвячені життєвому шляху і творчості письменників-земляків.

При бібліотеці працюють 20 клубів за інтересами: літературно-мистецький клуб «Кредо», еколого-природничий клуб «Садівник», п'ять англomовних і німецькомовних клубів та інші. Діють курси з вивчення іноземних мов.

За рахунок отримання міжнародних грантів і фінансової підтримки у бібліотеці реалізуються проекти і програми: «Інтернет для читачів публічних бібліотек» (LEAP-III), регіональний тренінговий центр «Бібліоміст», інформаційно-ресурсний центр «Вікно в Америку», заочний абонемент Гете-інститут, «Інклюзивний читальний зал для осіб з обмеженими можливостями».

В практику роботи бібліотеки активно впроваджуються нові інформаційні технології на базі комп'ютерної техніки, які дозволяють користуватись інформацією про фонди не лише нашої бібліотеки.

З 2007 року в бібліотеці ведеться електронний каталог, в якому зареєстровано 231 тис. записів, електронна бібліотека «LIBO».

Колектив бібліотеки, очолюваний директором Василем Марцельовичем Врублевським, віддає своїй справі душу і знання.

Література:

Пивоваров В. Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича – провідний просвітницький і культурний центр міста та області / В. Пивоваров // Бібліотеки у збереженні культурної спадщини : матеріали Всеукр. наук.-краєзнавчої конференції, присвяченої 75-й річниці Обласної бібліотеки для дітей, 26 верес. 2013. – Житомир, 2013. – С. 55-58.

Пивоваров В. Соціологічні бібліотекознавчі дослідження – орієнтир для задоволення інформаційних, освітніх і культурних потреб користувачів бібліотеки : (на основі соціологічного дослідження потреб користувачів ЖОУНБ ім. Олега Ольжича) / В. Пивоваров // Бібліотеки у збереженні

культурної спадщини : матеріали Всеукр. наук.-краєзнавчої конференції, присвяченої 75-й річниці Обласної бібліотеки для дітей, 26 верес. 2013. – Житомир, 2013. – С. 58-72.

Путівник читача : Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича. – Житомир. – Косенко, 2011. – 14 с.

Бібліотечна Житомирщина : історія і сучасність : матеріали обл. наук.-практичної конференції, присвяченої 140-річчю ЖОУНБ, 26-27 верес. 2006 року. – Житомир : Полісся, 2006. – 184 с.

Шанська А. Житомиряни підтримують бойовий дух бійців АТО книгами / А. Шанська // 20 хвилин. – 2015. – 24 черв. – С. 4.

З ініціативи обласної бібліотеки ім. О. Ольжича у Житомирі відбулася акція «Бібліотека українського воїна».

Соболь В. «Аскольд» – про війну. Без глянцю / В. Соболь // Житомирщина. – 2015. – 17 берез. – С. 5.

В приміщенні ЖОУНБ ім. О. Ольжича відкрилась фотовиставка офіцера 95-ї окремої аеромобільної бригади В. Логінова «Війна без глянцю».

Поліщук Я. В її світлинах – народ непереможний / Я. Поліщук // Місто. – 2015. – 20 лют. – С. 7. Фото. – (До річниці Революції Гідності).

В ЖОУНБ ім. О. Ольжича експонується виставка фоторобіт М. Базнан, яка приурочена до революції Гідності та розповідає про події на Майдані.

Хіміч М. Мистецтво без кордонів / М. Хіміч // Житомирщина. – 2015. – 20 січ.

У приміщенні ЖОУНБ ім. О. Ольжича відбулася презентація літературно-мистецької книжки Ю. Гудзя «Барикади на хресті».

Степовий В. «Цікава Житомирщина» / В. Степовий // Житомирщина. – 2015. – 13 січ. – С. 9.

В ЖОУНБ ім. О. Ольжича відбулося представлення другого тому туристичної енциклопедії «Цікава Житомирщина» краєзнавця Г. Мокрицького.

У Житомирській бібліотеці відкрилась виставка «Рідний край – моє Полісся» // Меркурій. – 2014. – 24 груд. – С. 2. – Фото.

Хомич С. Переможців конкурсу «Краща книга року» визнано / С. Хомич // Пульс-норма. – 2014. – 13 листоп. – С. 1.

До дня української писемності у Житомирській ОУНБ ім. О. Ольжича пройшла церемонія нагородження переможців обласного щорічного конкурсу «Краща книга року».

Поліщук Я. Відроджують імена невинувато забутих борців краю за незалежну Україну / Я. Поліщук // Місто. – 2014. – 19 черв. – С. 6.

Презентація виставки, присвяченої нашому земляку Олегу Кандибі (Ольжичу) відбулася у ЖОУНБ ім. О. Ольжича, де вона і залишиться як цінний дарунок.

У Житомирі відкрито читальню для людей з особливими потребами // Меркурій. – 2013. – №17 (8 трав.). – С. 3.

Степовий В. Бібліотека доступна для кожного / В. Степовий // Житомирщина. – 2013. – №48/49. – 30 квіт. – С. 3.

За сприяння посольства США : у Житомирі відкрито новітню читальню для людей з особливими потребами // Ваші інтереси. – 2013. – №61 (30квіт.). – С. 4.

Житомирська обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича // Енциклопедія сучасної України. – К., 2009. – Т. 9. – С. 589-590.

140 років від дня заснування Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 рік : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 33-36.

13 травня
100 років від дня смерті
Шолом-Алейхема (Шолома Нухимовича Рабіновича),
єврейського письменника
2.03.1859 – 13.05.1916

«Шолом алейхем» – традиційне єврейське привітання, яким обмінюються при зустрічі. Воно у перекладі означає – «Мир вам!». Такий псевдонім вибрав собі письменник, який завжди писав про народ і для народу.

Шолом-Алейхем (літературний псевдонім Шолома Нухимовича Рабіновича) – класик єврейської літератури, народився 2 березня 1859 року в українському містечку Переяславі (нині Переяслав-Хмельницький). Ранні роки майбутній письменник провів у містечку Воронці Полтавської губернії.

Тут він одержав початкове виховання у хедері – єврейській релігійній школі. Коли Шолому виповнилося 13 років, померла його мати, батько оженився на злій і сварливій жінці родом із Бердичева. Непосидючий та допитливий хлопчина став записувати щедрій «фольклор» своєї мачухи.

Закінчивши російське повітове училище, Шолом став вчителювати у маєтку свого майбутнього тестя – багатого орендатора Мейлаха Лоева. Романтичне кохання до своєї учениці Ольги Лоевої закінчилося одруженням.

Перші свої вірші та оповідання Шолом-Алейхем написав та опублікував мовою іврит, підписуючи їх за порадою дружини «Ш.-А».

У 1888 році письменник починає втілювати у життя свою давню мрію – роботу зі складання збірників «Єврейська народна бібліотека».

Невдовзі Шолом-Алейхем видає перший збірник своїх творів для цієї серії, куди ввійшли «Степеню», «Юсл-соловей», «Суд над Шомером».

У 1894 році Шолом-Алейхем пише комедію «Якнегаз», у якій, як і в романі «Менахем-Мендл», виводить образи авантюристів – «дільців

повітря». У цьому ж році письменник починає роботу над романом «Тев'є-молочник», який став шедевром світової літератури.

Тев'є – образ, що уособлює мудрість, красномовство, працелюбність, безжурний характер. Кожна його фраза – це афоризм. Історія життя Тев'є, як і самого Шолом-Алейхема, насичена зльотами і падіннями, але обоє, не дивлячись ні на що, залишаються вірними своїм життєвим ідеалам – добру та справедливості.

Одночасно з «Тев'є-молочником» Шолом-Алейхем починає писати свого знаменитого «Хлопчика Мотла».

У творах Шолом-Алейхема дуже часто згадується Касрилівка (йшлося про Бердичів). В 80-90 роках ХІХ століття письменник часто бував в Бердичеві і Житомирі. В Бердичів він приїздив до свого брата Вольфа Наумовича Рабиновича. Місцевий матеріал покладений в основу багатьох нарисів, фейлетонів та оповідань, написаних протягом 1883-1894 років: «Перехвачені на пошті листи», «Картини Бердичівської вулиці», «Картини Житомирської вулиці», «Найщасливіший у Кодні», «Степеню» та ін.

Усі твори Шолом-Алейхема пройняті духом часу. Із 1903-1905 рр. його добрий гумор переходить у їдку сатиру. Шолом-Алейхем бореться проти антисемітизму й знаходить підтримку серед української та російської інтелігенції.

Після єврейських погромів 1904-1905 рр. Шолом-Алейхем емігрує до Америки. Довгих 11 років він блукав, хворів, але продовжував писати.

Помер Шолом-Алейхем 13 травня 1916 року в Нью-Йорку і похований на Бруклінському цвинтарі.

Глибока людяність, невичерпний гумор, знання національного єврейського характеру, народної мудрості – все це складає образ письменника і людини Шолом-Алейхема, якого і дотепер люблять і шанують в усьому світі.

Шолом-Алейхем написав десять романів, двадцять п'єс, сотні повістей та оповідань, багато статей. Твори письменника перекладені на десятки мов світу.

Його ім'я носять вулиці багатьох міст України, в тому числі в Києві, Житомирі, Бердичеві, Одесі, Львові, Чернівцях, Переяслав-Хмельницькому та ін.

У Переяславі розташований музей-садиба Шолом-Алейхема, в Києві музей-квартира і пам'ятник письменнику.

Література:

Шолом-Алейхем. Вибране / Шолом-Алейхем. – К. : Україна, 2009. – 381 с.

Ковтуненко О. Шолом-Алейхем – класик єврейської літератури // «Євреї на Житомирщині : історія і сучасність» : матеріали наук.-практичної конференції / О. Ковтуненко. – Житомир, 2007. С. 37-41.

Шолом-Алейхем // Постаті землі Бердичівської : іст.-краєзнав. Нариси : у 2-х т. - Житомир, 2005. – Т.1. – С. 77-80.

Токмань Г. Шолом-Алейхем як майстер літературної іронії / Г. Токмань // Слово і час. – 2010. – №4. – С. 57-72.

Беленький М. Его прекрасное имя : к 150-летию со дня рождения Шолом-Алейхема / М. Беленький // Єврейські вісті. – 2008. – №4. (квіт.) – С. 13. – (Из старых газет).

Сикорский Г. Человек воздуха : [творчий шлях Шолом-Алейхема] / Г. Сикорский // Єврейські вісті. – 2008. – №5. (трав.). – С.12. – (До 150-річчя від дня народження Шолом-Алейхема).

Покальчук Ю. Український письменник Шолом-Алейхем / Ю. Покальчук // Єврейські вісті. – 2005. – №3. (берез.). – С. 8.

Положення про премію імені Шолом-Алейхема : [затверджено наказом Міністерства культури і туризму України 6.05.2009 №21] – Еврейские вести. – 2009. – С. 9. – (До 150-річчя Шолом-Алейхема).

Шолом-Алейхема вулиця // Вулиці Житомира : енциклопедія / Мокрицький Г. П. – Житомир, 2007. – С. 309.

Шолом-Алейхем // Шинкарук В. Літературна Житомирщина : біобібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 46.

Шолом-Алейхем (спр. Рабінович Шолом Нухимович) // УРЕ. – 2 вид. – К., 1985. – Т. 12. – С. 427.

Шолом-Алейхем // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2009 рік : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2008. – С. 35-37.

1 липня
60 років від дня народження
Гудзя Юрія Петровича,
українського прозаїка, есеїста
1.07.1956 – 20.02.2002

Народився Юрко Петрович Гудзь 1 липня 1956 року в с.Миколаївка Ємільчинського району в хліборобській родині. Через рік сім'я перебралася у с. Немильня Новоград-Волинського району, з яким у подальшому і буде пов'язане життя письменника. Закінчив у Києві геологорозвідувальний технікум і педагогічний університет ім. М. Драгоманова. Працював геологом-розвідником, вчителем історії і малювання у школах Київської та Житомирської областей, у Державному музеї народного побуту та етнографії України, в редакціях журналів «Слово і час», «Авжеж!», «Косень», газет «Голос громадянина» та «Зарубіжна література», у видавництвах «Фоліо» та «Джура». За цим переліком – ціла епоха життя України й самого автора, життя, наповненого працею, творчими пошуками, зустрічами, мандрівками, до яких поривалась його душа.

В літературу ввійшов збіркою поезій «Маленький концерт для самотнього хронопа» (1991), майже непомітною, кілька сторінковою, але багатообіцяючою. До НСП України був прийнятий односторонньо.

Наступні поетичні книги «Вишивки, хронопи, без» (1992), «Млеко хронопів глосолалійне» (1994), «Postscriptum до мовчання»(1990) (про цю книгу, видану в Канаді, автор довідається через 8 років), «Боротьба з хворим янголом» (1997). Поет збагне, що найважливіше й найсуттєвіше в житті залишається невимовним. Самому собі скаже: «У креативному просторі пам'яті й мови ще є для тебе порожня і чиста кімната, ще

залишається можливість наприпочатку білої сторінки поставити перших три слова: неділя, Немильня, зима...».

В селі Немильня Новоград-Волинського району учителював, мешкав, останніми роками літував. Тут, у Немильні, народилася його проза, вартісно добротна і несподівана. Роман «Не ми» та повість «Ісихія» (друковані частково ще в альманасі «Косень» і повністю в журналі «Кур'єр Кривбасу» 2001 року відзначено Всеукраїнською премією ім. І. Огієнка в галузі літератури).

У жовтні 2001 року Ю. П. Гудзь обраний заступником голови Житомирської письменницької організації, на 3 з'їзді – членом ради НСП України. Відтоді ж вів заняття в обласному літературному об'єднанні ім. Б. Тена. Цього ж року в складі делегації земляків їздив до Вінниці на Дні Івана Огієнка, де брав участь в науково-теоретичній конференції «Джерела духовності Івана Огієнка», зі студентами медичного університету провів факультативний урок «Життя, віддане народові», на прес-конференції у міськраді розповідав про свою нову книгу новел «Замовляння невидимих крил», що вийшла в Тернопільському видавництві «Джура» (2001).

Він багато працював, навіть квапився. На другий день після повернення з Вінниці дав інтерв'ю житомирській газеті «Вільне слово» під назвою «Здорова й повноцінна особистість не може прагнути до тотальної влади над іншими». Мав давати інтерв'ю на місцевому телебаченні. Але доля розпорядилася по іншому.

20 лютого 2002 р. Юрко Гудзь трагічно загинув.

Юрко Гудзь не визнаний за життя, не зрозумілий і не прочитаний до кінця. До нього ставилися неоднозначно, так було в житті, так було в творчості. Найбільше він віддавався літературі, хоча розумівся і на живописі. Про Ю. Гудзя як мистецтвознавця й художника можна довідатись із його статей: «Крило і Кольори» («Авжеж» – 1991, №7), «Утаємничення в картинах Юрія Камишного» (Образотворче мистецтво,

2001, №2) та ін. Ці статті відзначає глибина осмислення творчості художників. Його власні художні роботи були відтворенням його поетичних текстів. Вони цікаві тим, що доповнюють наше уявлення про внутрішній світ нашого непересічного земляка.

Після смерті Ю. Гудзя значимість набирає все, що поет і художник встиг зробити за життя. Його поезія сповнена передчуттям болю, а проза, герой якої сповідує філософію равлика – незвична. В житті письменник не був прив'язаний ні до чого земного: ні до життя, ні до роботи. Лише в літературі лишався і лишився назавжди. Твори Ю. Гудзя перекладено італійською, французькою, німецькою, англійською мовами.

В с. Немильня, де пройшли дитячі і юнацькі роки поета, його поховано поруч із могилою матері. В школі, де він навчався, у затишній класній кімнаті зібрано багато книг і картин земляка. На будинку школи відкрито меморіальну дошку Ю. Гудзю. В бібліотеках проводяться дні пам'яті письменника. В 2008 році пройшов фестиваль молодих поетів Житомирщини пам'яті Юрка Гудзя. В Житомирі створено літературне братство ім. Ю. Гудзя, яке очолює поетеса Марія Рудак. В 2010 р. в місті відкрито меморіальну дошку Ю. Гудзю на будинку, де він проживав.

Література:

Гудзь Ю. П. Барикади на Христі / Юрко Гудзь ; [пер. пол., післям., приміт. А. Савенця ; ред. текстів пол. мовою К. Плєбаньчик] – Люблин : Акаріт, 2014. – 51 с.

Гудзь Ю. П. Набережна під скелями : вірші, проза, переклади, статті, рецензії, інтерв'ю, листи / Юрко Гудзь. – Житомир : Рута : Левченко О. Г., 2012. – 251 с.

Гудзь Ю. П. Замовляння невидимих крил : (новели та оповідання) / Юрко Гудзь – Тернопіль : Джура, 2001. – 160 с.

Гудзь Ю. П. Боротьба з хворим янголом / Юрко Гудзь. – Житомир ; К. : Житомир : Облдрукарня, 1997. – 75 с. – (Б-чка сучасної української поезії).

Гудзь Ю. П. Маленький концерт для самотнього хронопа : поезії / Ю. Гудзь. – К. : Молодь, 1991. – 31 с. – (Перша книжка поета).

Гудзь Ю. П. Postscriptum до мовчання [поезії] / Юрко Гудзь. – Торонто : Бескид, 1990. – 88 с.

Шевчук А. М. Міфотворчі пензель і фарби письменника Юрка Гудзя / А. Шевчук // Рідне мистецтво. – Житомир : Полісся, 2012. – С. 210-215.

Грабовський В. «Торкаючись вустами всіх початків» : [про творчість Юрка Гудзя] / Валентин Грабовський // Творення легенди : краєзнав. нотатки. – Житомир, 2008. – С. 120-121.

Хіміч М. Мистецтво без кордонів: [репрезентація книги Юрія Гудзя «Барикади на Христі»] / М. Хіміч // Житомирщина, – 2015. – №4/5 (20 січ.).

Хіміч М. Пам'ятаємо, друже : меморіальну дошку Юркові Гудзю відкрито на стіні Немильнянської школи Новоград-Волинського району / М. Хіміч // Укр. літ. газета. – 2014. – №13 (4 лип.).

Гоцалюк І. Він [Юрко Гудзь] хотів справедливості / Іван Гоцалюк // Ваші інтереси. – 2013. – №24 (3 лип.). – С. 4.

До обсягів поетичного слова Юрка Гудзя : у Житомирі відбувся фестиваль молодих поетів «Клекотінь осені – 2008» // Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. – 2008. – №10. – С. 119.-121. – (Хроніка та культурна інформація).

Гудзь Ю. П. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 51-78.

Гудзь Ю. П. // Літературна Житомирщина : біобібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 73.

Гудзь Ю. П. // Календар знаменних дат Житомирщини на 2011 рік : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2010. – С. 30-34.

30 серпня

75 років від дня загибелі

Сціборського Миколи Орестовича,

діяча ОУН, теоретика

українського націоналізму, публіциста

28.03.1897 – 30.08.1941

Микола Орестович Сціборський (псевдоніми «Житомирський», «Органський») народився 28 березня 1898 р. у Житомирі в дворянській родині.

У період Першої світової війни М. Сціборський був призваний до лав царської армії, отримав чин капітана. 1917 р. з початком Української національної революції переходить до лав армії УНР, у складі якої 1920 р. отримав ранг підполковника кавалерії.

Після поразки української визвольної боротьби М. Сціборський перебував в еміграції у країнах Європи. 1929 р. в Українській господарській академії (Подєбради, Чехословаччина) отримав диплом інженера економіки. Разом із навчанням займався активною політичною діяльністю. 1925 р. був одним із ініціаторів створення Легії Українських Націоналістів, яка у 1929 р. поряд з іншими організаціями, зокрема з УВО, стала основою створення ОУН. Був обраний членом ПУН та заступником Голови Проводу. Після розколу ОУН залишився на стороні А. Мельника. У липні 1941 р. у складі похідної групи прибув до Житомира, де загинув разом із О. Сенником 30 серпня 1941 р.

Протягом 30-х – початку 40-х рр. ХХ ст. М. Сціборський активно займався видавничо-публіцистичною діяльністю: у Празі випускав друкований орган ПУН «Розбудова нації», став одним із засновників часопису «Українське Слово» у Парижі, співпрацював із іншими націоналістичними періодичними виданнями та альманахами.

М. Сціборський є теоретиком українського націоналістичного руху. Серед його головних праць: «Робітництво і ОУН» (1932 р.), «ОУН і селянство» (1933 р.), «Націократія» (1935 р.), «Національна політика більшовиків в Україні» (1938 р.), «Сталінізм» (1938 р.), «Земельне питання» (1939 р.), «Україна в цифрах» (1940 р.), «Демократія» (1941 р.). М. Сціборський виступив одним із співавторів проекту Конституції України, розробленої у вересні 1939 р. за дорученням А. Мельника.

М. Сціборський загинув у Житомирі 30 серпня 1941 р. внаслідок атентату. Похований на подвір'ї місцевого Преображенського собору.

28 березня 2014 року на могилі М. Сціборського та О. Сеника відкрито оновлений пам'ятний знак. Біля могили проходять мітинги, які проводять націоналістичні організації міста.

Література:

Сціборський М. Україна в цифрах : (статистична студія території, населення й народного господарства) / М. Сціборський. – Канада : Новий шлях, 1940. – 44 с.

Сціборський М. Націократія / М. Сціборський // Воля і батьківщина. – 2004. – № 1. – С. 45-76. – (Історичні розвідки).

Махорін Г. Наші герої / Г. Махорін. – 3-тє вид. випр., доп. – Житомир : Рута, 2015. – 199 с.

М. Сціборський. – С. 14-16.

М. Сціборський // Ковальчук І. В. Нарис історії діяльності ОУН під проводом А. Мельника на Житомирщині у другій половині 1941 року / І. В. Ковальчук, С. В. Стельникович. – Житомир, 2011. – С. 151-155.

Коширець В. М. Микола Сціборський і українська державність / В. Коширець // Житомиру – 1120 : (884-2004) : Наук. зб. «Велика Волинь» : т. 31. – Житомир, 2004. – С. 361-366.

Червак Б. О. Державницький чин Миколи Сціборського / Б. Червак. – К. : Фундація ім. О. Ольжича, 1996. – 48 с.

Таран С. Державотворення Миколи Сціборського / С. Таран // ОУН : минуле й майбуття. – К., 1993. – С. 108-114.

Гуцалюк О. Вбивство Сеника і Сціборського / О. Гуцалюк // Місто. – 2015. – №22 (черв.). – С. 7 : фото.

У Житомирі вшанували пам'ять Миколи Сціборського // Меркурій. – 2013. – №13. – (квіт.). – С. 3 : фото.

Черченко Ю. Неопубліковані документи про Олега Ольжича / Ю. Черченко // Історичний журнал. – 2007. – №5. – С. 111-124.

М. Сціборський. – С. 122.

Сціборський М. О. // Енциклопедія історії України. – К., 2012. – Т. 9. – С. 926-927.

М. Сціборський // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2007 рік : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2006. – С. 65-68.

13 жовтня
70 років від дня народження
Цепкової Галини Василівни,
української поетеси
13.10.1946

Галина Василівна Цепкова народилася в с. Вознесенське Золотоніського району Черкаської області 13 жовтня 1946 р. В 1947 році сім'я переїхала в Коростень, з яким пов'язала своє життя. Закінчивши у 1964 р. середню школу-інтернат, деякий час працювала на заводі.

Завершивши з відзнакою навчання на філологічному факультеті Кам'янець-Подільського педагогічного інституту, вчителювала – спочатку на Тернопільщині, пізніше в Коростені – в тій самій школі-інтернаті, де свого часу навчалася.

Сумлінна педагогічна праця Г. В. Цепкової оцінена знаком «Відмінник народної освіти».

Вірші Г. В. Цепкова почала писати ще в шкільні роки, коли «розбудили й захопили душу поезії О. Фета й О. Блока».

З роками інтерес до поезії поглибився, коло поетичних уподобань стало ширше: О. Пушкін, М. Лермонтов, М. Цветаєва, А. Ахматова, В. Висоцький, Л. Костенко і Леся Українка.

Перші друковані вірші з'явилися влітку 1970 р.

Творчий доробок Г. В. Цепкової публікувався в журналах «Косень», «Жінка», «Ренесанс», «Ковчег», у газетах «Товариш», «Вечерний Коростень», «Древлянський край».

Вона є авторкою багатьох поетичних книжок, написаних російською й українською мовами.

Це збірки: «Надеюсь. Верую. Люблю» (1992), «Свет доброты» (1994), «Четыре осени года» (1995), «Знак доли – Терези" (1998), «Когда уходит

лед...» (2000), «Диво-сад» (2002), «Мы не расстанемся» (2003), «Знак долі – Терези» (2006), «Я хочу поведать миру» (2007), «Радости земные» (2012), «Одвічний дух життя» (2014).

Вірші поетеси про все те, що є дорогим для кожної людини – про сучасне життя, про природу рідного поліського краю, про Житомирщину, про Україну. Якщо в першій збірці помітний зв'язок з поезіями М. Цветаєвої та А. Ахматової, то в наступних поетеса виявляє себе як авторка, що має власне яскраве творче обличчя. Головна думка, що стверджується у кожній із поетичних книжок Г. В. Цепкової, – в наш дисгармонійний вік від духовного руйнування рятують Доброта, Кохання і Краса.

Глибоким змістом сповнені вірші, в яких поетеса звертається до Бога.

Окремі твори Г. В. Цепкової покладені на музику коростенським композитором Тетяною Гаврилюк.

Г. В. Цепкова є членом Спілки письменників України з 1997 року.

Вона є лауреатом Міжнародного свята літератури і мистецтва «Лесині джерела», учасником Міжнародного шевченківського літературно-мистецького свята (2004), делегатом надзвичайного Третього з'їзду письменників України (2004). За творчу діяльність Галина Василівна Цепкова нагороджена Почесною Грамотою Верховної Ради України, а також дипломом «Гордість міста».

Література:

Цепкова Г. В. Одвічний дух життя : поезії / Г. Цепкова. – Коростень : Тріада С, 2014. – 95 с.

Цепкова Г. В. Радости земные : поэзия / Г. Цепкова. – Житомир : Полісся, 2012. – 163 с.

Цепкова, Г. В. Я хочу поведать миру... : избр. стихотворения / Г. Цепкова. – Житомир : Полісся, 2007. – 246 с.

Цепкова Г. В. Знак долі – Терези : поезії / Г. Цепкова. – 2-ге вид., допов. – Житомир : Полісся, 2006. – 76 с.

Цепкова Г. В. Вірші / Г. Цепкова // Просто на Покрову : літ.-мистец. альманах. – Коростень ; Житомир, 2012. – С. 70-71.

Сучасники про творчість Г. Цепкової // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 245-251.

Цепкова Г. В. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 244-253.

Цепкова Галина Василівна // Сучасні письменники України : біобібліогр. довід. – Біла Церква, 2012. – С. 475.

Цепкова Г. В. // Довідник Житомирської обласної організації НСПУ з фрагментами історії. – Житомир, 2005. – С. 27.

Цепкова Г. В. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 р. : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 47-48.

4 листопада
100 років від дня народження
Данила Окийченка,
українського письменника
4.11.1916 - 13.03.2003

Данило Окийченко (Яків Олександрович Вознюк) народився 4 листопада 1916 року в с. Андрієвичі Сербівської волості Новоград-Волинського повіту (нині Ємільчинський район) в багатодітній селянській родині. З раннього дитинства був пастушком, вчився в місцевій початковій школі, потім у Баранівській семирічці та Білоцькому сільськогосподарському технікумі.

З шістнадцяти років почав учителювати. Водночас навчався в Черкаському педагогічному інституті, який закінчив влітку 1939 року. Закінчив Львівсько-Кіровське військове училище. У званні лейтенанта як начальник полкової розвідки брав участь у німецько-радянській війні. Нагороджений орденом Вітчизняної війни II ступеню, медалями. В 1947 році демобілізувався з лав армії і відтоді постійно жив у Житомирі.

Після закінчення Житомирського педінституту (1949 р.) завідував районним відділом народної освіти, був директором школи, очолював відділ культури та шкіль в редакції обласної газети «Радянська Житомирщина». Згодом працював старшим редактором Житомирського обласного видавництва.

Перші нариси й вірші Д. Окийченко опублікував ще до війни. В повоєнні роки продовжував літературну діяльність, а також займався перекладами на українську мову.

Окремими виданнями вийшли: повість «Перші кроки Миколки Підберезного» (1960, 1976), збірка гуморесок «Од села до села» (1965), збірки оповідань «Оленчине щастя» (1970) і «Сталевий кубок» (1974),

повість Зої Воскресенської «Крізь льодяну імлу» (1966) в перекладі Данила Окийченка та інші твори, зокрема оповідання, що друкувались в перших числах житомирського журналу «Косень».

А ще він залишив після себе чимало ненадрукованих творів: роман «Туман яром» – про голодомор 1932-1933 рр., написаний ще в 60-ті роки, повість «У синій вересень» – про партизанів і підпільників на Поліссі в 40-і роки минулого століття тощо.

Палітра творчого надбання Д. Окийченка винятково різноманітна. Він – автор гумористичних оповідань, творів на історичну тему, йому був доступний жанр сатири, в нарисах і оповіданнях письменника читач знаходить відповіді на болючі питання сьогодення.

Наприклад, збірка оповідань «Оленчине щастя» – це щирі і правдиві оповіді про людей нелегкої хвилюючої долі. Більшість оповідань – про події німецько-радянської війни. Їхні герої – звичайні бійці, що за найскладніших обставин виявляють не лише зразки героїзму і відданості, а й риси лагідної, щирої вдачі («Совість», «Горелік і Куперман» тощо). Автор засуджує людську підлість, піднімає важливі питання морально-етичного плану. Людські характери змальовуються у процесі їх формування, змужніння.

Твори Д. Окийченка завжди будуть привертати увагу читачів своєрідністю тематики, оригінальною творчою манерою, людяністю образів, тонким гумором.

Література:

Окийченко Д. Жменька голівок з тюльки. Приймак з фанаберіями : [оповідання] / Д. Окийченко // Косень. – Житомир, 1999. – С. 105-112.

Окийченко Д. Перші кроки Миколки Підберезного : повість про дитинство / Д. Окийченко. – К. : Веселка 1976. – 310 с. : іл.

Окийченко Д. Сталевий кубок : повість, оповідання / Д. Окийченко. – К. : Рад. письменник, 1974. – 115 с. : іл.

Окийченко Д. Оленчине щастя : оповідання / Д. Окийченко. – К. : Рад. письменник, 1970. – 129 с.

Окийченко Д. Од села до села : гуморески / Д. Окийченко. – К. : Рад. письменник, 1965. – 149 с.

Окийченко Д. Перші кроки Миколи Підберезного : повість / Д. Окийченко. – К. : Дитвидав УРСР, 1960. – 232 с.

Окийченко Д. // Скиба П. Андрієвичі – мій рідний край, моя історія жива : іст.-краєзнавчий нарис / П. Скиба. – Броди, 2009. – С. 184-185.

Маліновська Т. В. Родом із краю беріз та льону: (Творчий портрет Данила Окийченка) // Поліський дивосвіт: література рідного краю : Житомирщина. – в 2-х ч. Ч. 1. – Житомир, 2000. – С. 455-457.

Окийченко Д. (Олександр Якович Вознюк) // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 380-382.

Окийченко Данило (Яків Олександрович Вознюк), прозаїк // Літературна Житомирщина : біобібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 54.

Окийченко Д. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2011 рік. – Житомир, 2010. – С. 39-42.

6 листопада
90 років від дня народження
Клименка Михайла Даниловича,
українського поета
6.11.1926 – 5.02.1998

Значне місце в історії літератури Житомирщини посідає творчість поета Михайла Клименка. Його поетичний доробок позначений особливою любов'ю до рідного краю, письменник оспівує і возвеличує людину праці, людину щедрої душі і серця, яка миттєво відгукується на всенародні радості і жалі. Книги М. Клименка – про духовну єдність поколінь, про красу української природи. Вони відзначаються щирістю, оптимізмом, яскравою метафоричністю.

Народився Михайло Данилович Клименко в селі Левкові Житомирського району в селянській родині. З дитинства залюблений у хліборобську працю, він мріяв стати агрономом. Але на заваді стала війна з нацистськими окупантами і тяжкі роки окупації. Не повернувся з фронту батько, у 1947 році непосильна праця та тяжка хвороба забирають матір. Одразу після війни М. Клименко вступає до Крошнянського сільськогосподарського технікуму в Житомирі, який закінчує у 1949 році на відмінно і починає працювати у рідному Левкові.

Ще під час навчання у технікумі в обласній та республіканській періодиці з'являються перші твори майбутнього агронома. Приємно, що його свіжий і самобутній голос не загубився в післявоєнному поетичному багатоголоссі. Талант молодого поета плекали такі невтомні гранослови, як М. Рильський і Борис Тен. У 1956 році з благословення Максима Рильського виходить його перша поетична збірка «Сині очі весни». Редагував книжку відомий критик, літературознавець Л. Новиченко. У вступному слові до неї, він писав: «В тому, що М. Клименко – поет, пересвідчиться кожен, хто

ознайомиться з його віршами. Придивіться лише, якими живими й теплими фарбами грає в його віршах наше сучасне Полісся – те Полісся, в яке автор так безмежно закоханий своїм «фіалковим» серцем ніжного лірика. Кращі, зрілі вірші М. Клименка приваблюють своїм ліризмом, своєю щедрою і своєрідною образністю, в якій відбилось свіже і гостре поетичне бачення світу».

В 1957 році, молодого поета приймають до Спілки письменників. Бажання самовдосконалення привело його на Вищі літературні курси при Літінституті ім. М. Горького в Москві. Після закінчення дворічного навчання (1957-1959) М. Клименко цілком присвячує себе літературній творчості, не пориваючи плідних зв'язків із обласною газетою.

З квітня 1963 року, аж до виходу на заслужений відпочинок, майже чверть віку він працював літпрацівником, кореспондентом відділу культури та інших відділів редакції газети «Радянська Житомирщина».

Праця літературного редактора в газеті «Радянська Житомирщина» привчила його постійно знаходитись у центрі подій, миттєво відгукуватись на них. Мабуть саме тому творча палітра поета надзвичайно багата і оригінальна. Він вміє бути то проникливим ліриком («Листи», «Якби не ти...»), «Ходімо по чорнобривці»), то мудрим філософом («Іще відчути», «Яблунова балада», «Сурми»), то полум'яним патріотом («Могили не мовчать», «Балада про мінерів», «Окупаційний триптих», «Полк»), то уважним художником-пейзажистом, від якого не може приховатися жодна, навіть найдрібніша деталь («Вруна», «Цвіт вересу», «Перепустка до осені», «Зелена віра»). Дійсно переважна більшість творів М. Клименка нагадує досконалі живописні полотна з яскравою гамою кольорів і відтінків. Поету ніколи не зраджує витончений літературний смак, такт і почуття міри.

М. Клименко є автором 15 вагомих поетичних книг, співзвучних мотивам першої збірки «Сині очі весни». Це «Далі голубині» (1959), «Людям радію» (1962), «Зажнив'я» (1965), «Поезії» (1969), «Розвидень» (1971), «Алмазна грань» (1973), «Чорнозем» (1977), «Глибока струна» (1981),

«Поезії. Вибране» (1982), «Зелене прозріння» (1984), «Призначаю побачення рястові» (1991), «Обрії кличуть» (1996). Багато з них стали добре відомі широкому читацькому загалу. Остання збірка «Сад мого життя» (2014) вийшла вже після смерті поета.

У 1970 році за активну роботу з художньо-естетичного виховання молоді та за високий професіоналізм М. Клименко був удостоєний обласної премії ім. М. Шпака. Поет постійно поєднував у своїй творчості традиції та новаторство, намагаючись художніми ідеями, обрядами і мотивами, а також формою своїх поезій відповідати вимогам часу. Він часто звертався до білого і вільного вірша, любив сонет, захоплювався східною поезією і розробляв з великим успіхом такі нетрадиційні для українського поетичного слова форми як хоку, танки, рубаї.

М. Клименко був одним із засновників обласної письменницької організації Спілки письменників України, багатолітнім керівником поетичної студії. За видатні заслуги в розвитку української літератури М. Клименко першим одержав звання лауреата Всеукраїнської Міжнародної премії ім. І. Огієнка (1995).

Помер М. Д. Клименко 5 лютого 1998 року. Його поховано в рідному селі Левкові на сільському цвинтарі. Та залишилися для нас його чудові літературні твори, а прекрасні традиції, що були започатковані майстром поетичного слова у своїй творчості, продовжують сьогодні його численні учні.

Зараз важко уявити літературну Житомирщину без постаті Михайла Клименка. Багато сучасних поетів поліського краю називають себе учнями «клименківської школи». В області діє Житомирська літературно-мистецька студія імені Михайла Клименка. В пам'ять про свого вчителя літератори Житомирщини з 2011 р. започаткували премію Михайла Клименка у двох номінаціях: відомі письменники та молоді автори.

Література:

Клименко М. Д. Сад мого життя : хоку, рубаї, танка / Михайло Клименко. – Житомир : Євенок О. О., 2014. – 297 с.

Рец. Хімич М. Сад життя Михайла Клименка / Марія Хімич // Житомирщина. – 2015. – №/11 (3 лют.). – С. 7 : фото. – (Нові книги).

Клименко М. Обрії кличуть : поезії / Михайло Клименко. – Житомир : Ред. газ. «Житомир», 1996. – 27 с.

Клименко М. Призначаю побачення рястові : поезії / Михайло Клименко. – К. : Рад. письменник, 1991. – 125 с.

Співець Полісся [Михайло Клименко] / Валентин Грабовський // Грабовський В. Б. Творення легенди : краєзнавчі нотатки. – Житомир, 2008. – С. 95-105.

Сьомочкіна О. Житомирська Рубаяна : [М. Клименко, М. Павленко, М. Пасічник] / О. Сьомочкіна // Волинь-Житомирщина : історико-філологіч. зб. з регіональних проблем. – Вип. 16. – Житомир, 2007. – С. 9-15.

Лицар синіх очей весни [Михайло Клименко] / авт.-упоряд. М. Пасічник ; передм. П. Білоуса. – Житомир : Пасічник М. П., 2006. – 308 с.

Цурканюк О. Поетика герметизму Михайла Клименка / Ольга Цурканюк // Київська старовина. – 2012. – № 4. – С. 162-167.

Пасічник М. Лицар синіх очей [Михайло Клименко] / Михайло Пасічник // Житомирщина. – 2011. – 25 листоп.

У Житомирі проведено вечір пам'яті Михайла Клименка і вручено премію його імені // Укр. літ. газета. – 2011. – №24 (2 груд.). – С. 9 – (Відзначення).

Цурканюк О. «Проживши вік, спитай себе самого, що доброго зробив ти, до порога життєвого дійшовши?» : до 85-річчя від дня народження Михайла Клименка / Ольга Цурканюк // Укр. літературна газета. – 2011. – №23 (18 листоп.). – С. 1, 12 : фото. – (Незабутнє).

Ткаченко Г. Лауреати Клименківської премії / Г. Ткаченко // Літературна Україна. – 2010. – №4 (4 лют.). – С. 7. – (Вітаємо).

Пасічник М. Розвидні літ високих : у Житомирі широко відзначено 80-річчя від дня народження українського поета Михайла Клименка / М. Пасічник // Літературна Україна. – 2006. – 28 груд. – С. 7.

Садівник : до 80-річчя від дня народження Михайла Клименка : [добірка матеріалів] // Житомирщина. – 2006. – 18листоп. – С. 6.

Клименко М. Д. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2011. – С. 51-78.

Клименко М. Д. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 р. : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 49-54.

1 грудня
60 років від дня народження
Геннадія Макаровича Шкляра,
українського письменника
1.12.1946 – 9.06.2011

Геннадій Макарович Шкляр народився 1 грудня 1946 р. в м. Таураге (Литва) в родині військовослужбовця і вчительки. Корені роду на Вінниччині, в колишньому Погрибищенському, а нині Оратівському районі в селі Скала.

1948 р. сім'я переїхала в селище Ружин. Тут Геннадій в 1964 р. закінчив школу, а на початку 1965 р. став літературним працівником районної газети. Служив у війську, в будівельному батальйоні на Алтаї та в Сибіру.

1973 р. Г. Шкляр закінчив факультет журналістики Київського державного, нині Національного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Працював у різних періодичних виданнях в різних краях України, в газеті «Молодь України», певний час був журналістом на півночі колишнього СРСР у Тюмені.

Г. Шкляр спробував також хліба шкільного лаборанта, будівельника, рибалки в рибгоспі, був майстром зміни на цегельному заводі, вчителем, науковим працівником, художником-оформлювачем. В 1984 р. побачила світ перша книжка Г. Шкляра «Чистий вогонь».

Пізніше були видані такі книжки оповідань та повістей: «Позолочений пісок» (1992), «Загадка джерела» (1997), «Під трьома стовпами» (2000). Аналізуючи твори Г. Шкляра, В. Даниленко писав: «Художній світ письменника зосереджений у глибокій українській провінції. Всі персонажі Г. Шкляра мешкають у селі Крилівці й містечку Круглику.

Натуралістичне зображення сучасної дійсності, буденність поезій, крізь які прозирає драматизм винятковості ситуації, становлять своєрідність стилю

письменника, художній досвід якого обсервує ординарні особливості, а пластика зображення нагадує м'якість акварелі.

Замкнуті в обмеженому просторі персонажі Геннадія Шкляра мріють вирватися за коло буднів, але їхні мрії там і залишаються мареннями сільських Дон Кіхотів, а зупинений час Крилівки й Круглика перетворює втомлених мрійників у старіючих вайлуватих диваків з дівтацькими думами й забобонами, які лишилися в цих землях з часів племінної дикості».

В 2003 році вийшов окремою книжкою художньо-документальний нарис Г. Шкляра «На семи вітрах свіча» про одну з активних учасниць визвольних змагань – провідницю ОУН Марію Кравчук з передмовою Голови Всеукраїнського товариства політичних в'язнів і репресованих Є. Пронюка.

Г. Шкляр друкувався в багатьох літературних журналах, у газеті «Літературна Україна», в антологіях сучасної української прози «Квіти в темній кімнаті» (1997), «Вечеря на дванадцять персон» (1997).

З 1994 року Г. Шкляр був членом Національної Спілки письменників України, лауреат конкурсу НСПУ та Фонду Євгена Бачинського (США) «В свічаді слова». Окремі оповідання письменника перекладені російською та хорватською мовами.

Література:

Шкляр Г. М. Червона трава : [оповідання] / Геннадій Шкляр. – Житомир : Рута, 2012. – 262 с.

Шкляр Г. М. Квітник вікон : поезії / Геннадій Шкляр. – Житомир : Пасічник М. П., 2007. – 51 с.

Шкляр Г. М. Північна зоря Бальзака : повість-есеї / Геннадій Шкляр. – Вінниця : б. в., 2003. – 122 с.

Шкляр Г. На семи вітрах свіча : нарис / Г. Шкляр. – Київ : ПП «Телерадіокомпанія «ІК», 2003. – 68 с.

Шкляр Г. М. Під трьома стовпами : оповіді і оповідки містечка Круглик / Г. Шкляр. – Житомир : Полісся, 2000. – 234 с.

Рец. Лецкін М. «Рідна земля, яка б не дала пропасти» // Лецкін М. Відбиток вічного неспокою / М. Лецкін. – Житомир, 2003. – С. 29-39.

Шкляр Г. Загадка джерела : оповідання / Г. Шкляр. – Житомир : Полісся, 1997. – 201 с.

Шкляр Г. Позолочений пісок : повість, оповідання / Г. Шкляр. – К. : Хрещатик, 1992. – 99 с.

Шкляр Г. Фосфорична Мері // Вечеря на дванадцять персон : житомирська прозова школа – лабораторія сучасної укр. прози, де ведуться експерименти для протидії чужим культурним агресіям. / Г. Шкляр. – К., 1999. – С. 342-350.

Шкляр Г. Човни причалюють у вечері // Квіти в темній кімнаті. Сучасна українська новела : найяскравіші зразки укр. новелістики за останні п'ятнадцять років / Г. Шкляр. – К., 1997. – С. 398-405.

Шкляр Г. Бердичівські мотиви в творчості Михайла Полюги // Бердичівська земля в контексті історії України : «Велика Волинь» ; Наук. зб. : Т. 19 / Г. Шкляр. – Житомир, 1999. – С. 147-148.

Шкляр Г., Чернега В. Єва і Оноре : [оповідання] / Г. Шкляр, В. Чернега // Косень. – 1999. – №1. – С. 105.

Чернега В., Шкляр Г. Бальзак і Верхівня : іст.-краєзнавча ілюстр. розповідь про перебування Оноре де Бальзака в Верхівні / В. Чернега, Г. Шкляр. – Житомир : Полісся, 1999. – 48 с.

Шкляр Г. М. // Письменники Житомирщини : кн. 1. – Житомир, 2010. – С. 279-287.

Шкляр Г. // Довідник Житомирської обласної організації НСПУ з фрагментами історії. – Житомир, 2005. – С. 24.

Шкляр Г. М. // Літературна Житомирщина : біобібліогр. довід. / В. Шинкарук. – Житомир, 1993. – С. 94.

Шкляр Г. М. // Календар знаменних і пам'ятних дат Житомирщини на 2006 р. : краєзн. бібліогр. покажчик. – Житомир, 2005. – С. 59-62.